

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Prawo Kościołów Wschodnich
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Law of catholic Eastern Churches
Kierunek studiów	Teologia
Poziom studiów	Jednolite magisterskie
Forma studiów	Stacjonarne
Dyscyplina	Prawo kanoniczne
Język wykładowy	Polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Ks. dr hab. Grzegorz Wojciechowski
---	------------------------------------

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
wykład	30	VII-VIII	0
konwersatorium			
ćwiczenia			
laboratorium			
warsztaty			
seminarium			
proseminarium			
lektorat			
praktyki			
zajęcia terenowe			
pracownia dyplomowa			
translatorium			
wizyta studyjna			

Wymagania wstępne	Student powinien posiadać podstawy wiedzy z zakresu prawa kanonicznego i teologii. Ponadto mieć przyswojoną wiedzę z historii Kościoła powszechnego, a także przejawiać zainteresowanie tematyką prawa kanonicznego zachodniego i wschodniego oraz podstawową historią Kościoła na Wschodzie, a także teologią wschodnią.
-------------------	---

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C-01. Przedstawienie przedmiotu jako podstawy prawa kościelnego dla katolików obrządku wschodniego, uwzględniającego zakres norm wywodzących się z tradycji wschodniej i zachodniej.
C-02. Przedstawienie roli Magisterium Kościoła, Soborów i Synodów partykularnych i ich wpływu na kształtowanie się wschodniego prawa kanonicznego tak powszechnego jak i partykularnego.
C-03. Praktyczne zastosowanie poznanych wschodnich norm prawnych i ich interpretacja dla lepszego zrozumienia współegzystencji katolików wschodnich i zachodnich w obszarze obowiązującego prawa kanonicznego w Kościele powszechnym.
C-04. Zapoznanie studentów z wpływami tradycji łacińskiej na tradycję wschodnią, ich wspólna symbioza
C-04. Rozwinięcie umiejętności komunikacyjnych (dyskusje, formułowanie samodzielnej wypowiedzi)

ustnej oraz pisemnej)
C-04. Pokazanie różnorodności dziedzictwa kulturowego, teologicznego i prawnego Kościoła powszechnego

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	zna sposoby i zasady stanowienia wiedzy prawa kanonicznego teologii i filozofii	T_W09
W_02	ma wiedzę na temat wpływu i znaczenia roli katolickich Kościołów wschodnich w aspekcie historycznym i społecznym, a tym samym potrafiąc łącząc zdobytą wiedzę z innymi dziedzinami nauki oparta na prawie autorskim i zasobach własności intelektualnej	T_W20
UMIĘTNOŚCI		
U_01	potrafi samodzielnie wyjaśnić, przy użyciu różnych technik komunikacyjnych, zdobytą wiedzę z zakresu prawa kanonicznego wykorzystując wiedzę obcojęzyczną oraz prowadzić dialog światopoglądowy, ekumeniczny i międzyreligijny	T_U04
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_01	jest odpowiedzialny za przygotowanie zawodowe do pracy, a tym samym podejmowane działania i decyzje winny służyć dobru drugiego człowieka, niezależnie od ich stopnia wiedzy z zakresu prawa kanonicznego	T_K04
K_02	potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę uczestnicząc w aktualnych wydarzeniach kulturalnych	T_K09
K_03	jest przekonany o potrzebie działania profesjonalnego, chrześcijańskiego i etycznego promującego dziedzictwo narodowe i chrześcijańskie dla narodu i Europy	T_K10

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

<ol style="list-style-type: none"> 1. Historia kodyfikacji wschodniej 2. Pojęcie obrządku i Kościoła sui iuris 3. Kościół sui iuris: podziały i charakterystyka 4. Patriarcha: geneza urzędu, pojęcie, sposób powoływania na urząd, zakres władzy, prawa i obowiązki; kuria patriarchalna: pojęcie, urzędy zakres kompetencji 5. Synod Biskupów Kościoła patriarchalnego: pojęcie, członkowie, zasadnicze kompetencje 6. Arcybiskup większy: pojęcie, sposób powoływania na urząd 7. Patriarcha i arcybiskup większy: podobieństwa i różnice 8. Kościoły metropolitalne sui iuris: pojęcie i charakterystyka 9. Pozostałe Kościoły sui iuris: pojęcie, charakterystyka, wykonywanie władzy 10. Biskup: pojęcie, podział, sposób ustanowienia, zakres uprawnień 11. Kuria eparchialna: pojęcie, urzędy, kompetencje; organy kolegialne wspierające biskupa eparchialnego; Hierarcha miejsca: pojęcie, kompetencje 12. Eparchia i egzarchat: pojęcie, rodzaje, organy władzy
--

13. Sakramenty wtajemniczenia chrześcijańskiego 14. Sakramenty uzdrowienia; elementy prawa karnego 15. Sakrament święceń 16. Elementy prawa małżeńskiego

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne (lista wyboru)	Metody weryfikacji (lista wyboru)	Sposoby dokumentacji (lista wyboru)
WIEDZA			
W_01	Analiza tekstu	Sprawdzenie umiejętności praktycznych	Karta zaliczeniowa
W_02	Praca pod kierunkiem	Prezentacja multimedialna	Karta oceny prezentacji
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Analiza tekstu	Obserwacja	Raport z obserwacji
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K_01	Metoda obserwacji uczestniczącej	Przygotowanie projektu	Karta oceny projektu
K_02 K_03	Praca w grupach różnych	Obserwacja	Karta oceny pracy w grupach

VI. Kryteria oceny, uwagi...

1. Student, aby otrzymać ocenę pozytywną zobowiązany jest do uczestnictwa w wykładach. Nieobecności powinny być uzasadnione: zwolnienie lekarskie lub poświadczenie pracy na rzecz uczelni. Osoby posiadający ITS/IOS zobowiązane są przedstawić formalny dokument podpisany przez dziekana oraz indywidualnie ustalić kwestie obecności i sposób zaliczenia przedmiotu (wykładu).
2. Kryterium uzyskania oceny jest uczestnictwo oraz zaangażowanie studenta podczas wykładu.
3. W zależności od stopnia uczestnictwa i zaangażowania studenta będzie zależała ostateczna ocena.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	10

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
LITERATURA OBOWIĄZKOWA: 1. Kodeks Kanonów Kościołów Wschodnich, Lublin 2002. 2. Adamowicz L., Historia kodyfikacji prawa dla Wschodnich Kościołów katolickich, w: A. Dębiński, G. Górski (red.), Historia et ius. Księga Pamiątkowa ku czci Ks. Henryka Karbownika, Lublin 1998, s. 109-119. 3. Adamowicz L., Przynależność do Kościoła sui iuris według obowiązującego prawa kościelnego, RNP

8(1998), s. 142-156.

4. Adamowicz L., Wprowadzenie do prawa o sakramentach św. według Kodeksu Prawa Kanonicznego i Kodeksu Kanonów Kościołów Wschodnich, Lublin 1999
4. Pospishil L., Eastern Catholic Church Law, New York 1993.
5. Roberson R., Chrześcijańskie Kościoły Wschodnie, Bydgoszcz 1998.
6. Salachas D., L'iniziazione cristiana nei Codici orientale e latino, Roma 1993.
7. Wojciechowski G., Świeccy i urzędy kościelne w aktualnym prawie wschodnim, Wiadomości Archidiecezji Lubelskiej „Memoranda” 79 (2005) n. 4, s. 1116-1129.
8. Wojciechowski G., Ustrój hierarchiczny katolickich Kościołów wschodnich. Wybrane zagadnienia, Lublin 2011.

Literatura uzupełniająca

1. Adamowicz L., Władza biskupa diecezjalnego w odniesieniu do majątku kościelnego, w: Biskup Pasterz Diecezji. Materiały z sympozjum Biskup diecezjalny a duszpasterstwo i apostołstwo wiernych, red. P. Majer, Kraków 2003, s. 121-140.
2. Wojciechowski G., Celibat kapłański w perspektywie prawodawstwa Jana Pawła II, Prawo, Administracja, Kościół 4 (2005), n. 24-25, s. 1116-1129.
3. Wojciechowski G., Los derechos y deberes del patriarca en el derecho canónico oriental, Cuadernos doctorales 20 (2003-04), s. 277-344.